

Trädinventering vid Brunn, Värmdö kommun

Fördjupning av inventering av naturvärdesträd inför detaljplanearbete vid Brunn, Värmdö kommun, 2021

På uppdrag av:

Vidsjön Invest AB
Kontaktperson: Marie Wallenberg
Olsson (marie@vandra-rugs.com)

Uppdraget:

Projektledare: Mova Hebert
Författare: Arianna Scarpellini
Kvalitetssäkring: Ann-Sofie Lindén
Callunas interna projektkod: MHT0223

Calluna AB:

Linköpings slott
582 28 Linköping
Org.nr: 556575-0675
Växel: +46 13-12 25 75
www.calluna.se

Rapporten citeras enligt följande: Scarpellini, A. (2021). *Trädinventering vid Brunn, Värmdö kommun. Fördjupning av inventering av naturvärdesträd inför detaljplanearbete vid Brunn, Värmdö kommun, 2020.* Calluna AB.

Foton: © Calluna AB om inget annat anges.

Innehåll

<u>Kort beskrivning av uppdraget och platsens förutsättningar</u>	3
<u>Metod</u>	3
<u>Resultat</u>	3
<u>Referenser</u>	9
<u>Bilaga 1 - Metod för inventering av naturvärdesträd</u>	Separat bilaga
<u>Bilaga 2 – Ekologiska parametrar, klassning och poängfördelning över inmätta träd</u>	Separat bilaga

Kort beskrivning av uppdraget och platsens förutsättningar

Calluna AB har 2020, på uppdrag av Vidsjön Invest AB, utfört en fördjupning av den inventering av naturvärdesträd som gjordes 2019 av Calluna inom ett angivet område (figur 1) vid Brunn, norra Ingarö, Värmdö kommun.

Naturen i inventeringsområdet består av hållmarkstallskog och blandbarrskog i söder samt i sydöst. Den västra delen av inventeringsområdet utgörs av sumpblandskog. I norr och i nordöst övergår vegetationen till trivialsumpskog. Öster om inventeringsområdet ligger en mindre kraftledningsgata. I samband med en naturvärdesinventeringen som Calluna genomförde 2019 avgränsades 39 naturvärdesträd, där majoriteten av träd består av grova och gamla träd, framför allt av tallar (Hebert, M. & Lindén, A.-S., 2020).

Syfte med denna fördjupning var insamling av ytterligare data om de identifierade träden samt uppdatering av trädens registrerade position med hjälp av utrustning med högre lägesnoggrannhet.

Metod

De träd som registrerades 2019 söktes upp i fält och ytterligare data samlades in med hjälp av Callunas metod för inventering av naturvärdesträd (se bilaga 1).

Innan detta fältarbete genomfördes, söktes de registrerade träden upp av Mellanskog, anlitade av Vidsjön Invest. De märktes då ut med band som hänsynsträd. Callunas fördjupning gick sedan även ut på att dubbelkolla att rätt träd hade märkts ut som hänsynsträd.

Enligt Callunas metod ska ett träds stamdiameter nå upp till minst ett angivet minimimått för att kunna räknas som ett grovt träd. Vilken grovlek ett träd ska ha beror på trädslaget (se bilaga 1). I samband med denna fördjupning visade det sig att flera av de inmätta träden från 2019 inte nådde upp till angivet minimimått för stamdiameter. Dessa träd utgör dock de grövsta träden inom inventeringsområdet vilket i och för sig medför ett ekologiskt värde. Därför har man valt att ta med och redovisa dessa träd som grova träd.

Fältdatafångst har utförts med hjälp av ESRI:s fältapplikation Collector på en smartphone. Trädens position registrerades med smartphonen kopplad till en högprecisions-GPS av märket Leica GG04+ med en lägesnoggrannhet på som bäst två centimeter och upp till en halvmeter som sämst i tät skog och nära höga byggnader.

Fältarbetet genomfördes den 23 december 2020.

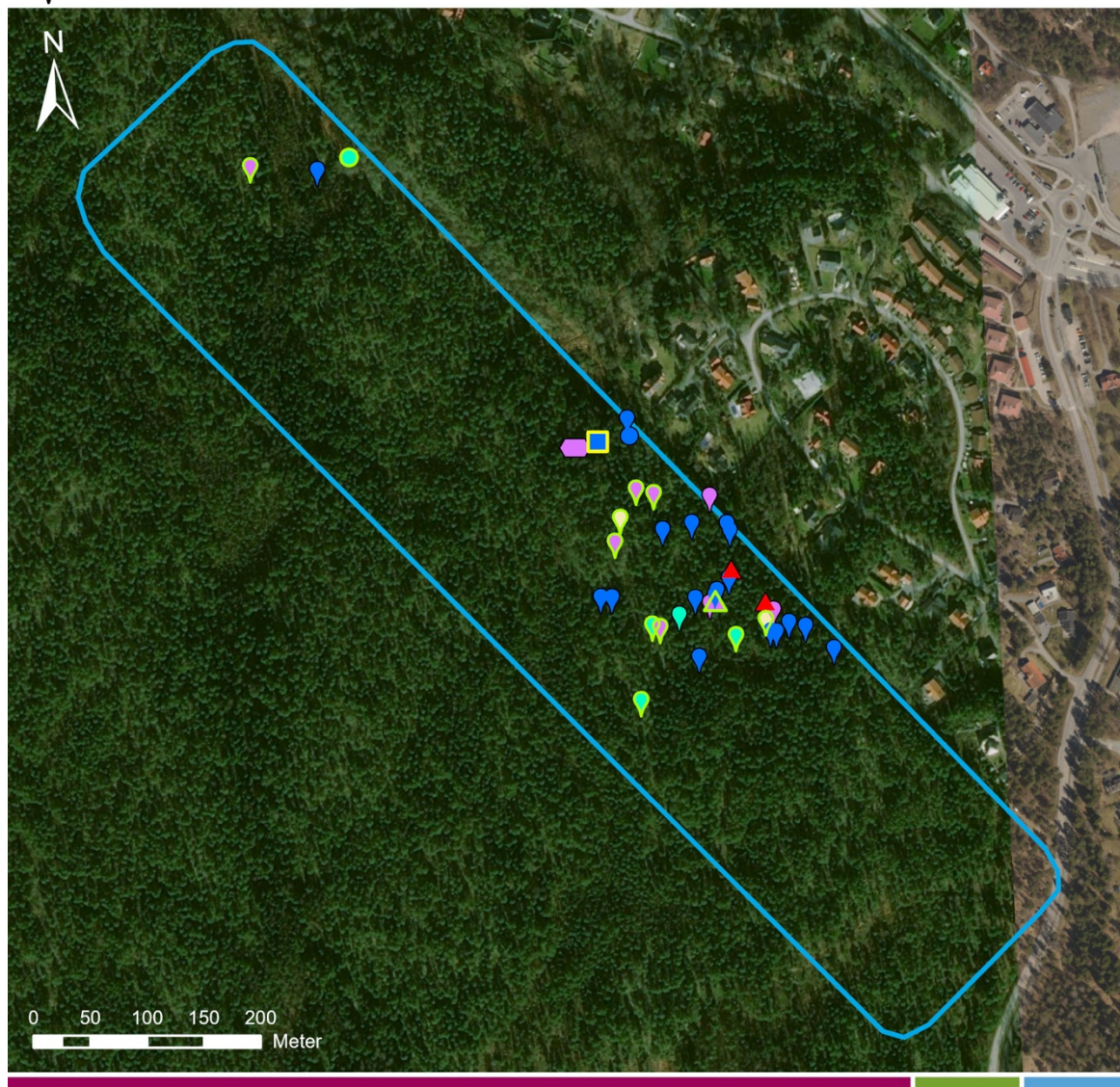
Resultat

De tidigare 39 registrerade naturvärdesträden kunde identifieras i fält och ytterligare data för varje av dessa träd samlades in. Två av de träd som markerats av Mellanskog bedömdes inte vara bland träden enligt 2019 års inventering (ID 1 och 16). Dessa träd bedömdes dock också vara naturvärdesträd. En stor majoritet av naturvärdesträden är tallar (35 träd varav en död). Därefter följer granar (två träd, varav en död) och aspar (två träd). I figur 1 nedan visas trädslagsfördelningen för samtliga inmätta träd.

TECKENFÖRKLARING:

Naturvärdesträd	Poäng	Särskilt skyddsvärda träd	Inventeringsområde
Trädslag	● 0	○ Asp	
○ Asp	● 2	△ Död tall	
□ Död gran	● 3	📍 Tall	
△ Död tall	● 4	Övrigt skyddsvärt träd	
⬡ Gran	● 5	□ Död gran	
📍 Tall			

Figur 1. Kartan visar en översikt över samtliga inmätta träd inom inventeringsområdet, fördelade enligt trädslag och poängfördelning. Av kartan framgår också särskilt samt övrigt skyddsvärda träd. Inga träd fick endast 1 poäng.

De inmätta träden är fördelade enligt följande:

- 12 särskilt skyddsvärda träd
- 24 naturvärdesträd

- Ett övrigt skyddsvärt träd
- Två ej naturvärdesträd/övrigt träd

I tabellen i bilaga 2 redovisas alla inmäta träd med motsvarande klassning.

Särskilt skyddsvärda träd

Av de inmäta träden var det tolv träd som klassas som "särskilt skyddsvärda träd" enligt Naturvårdsverkets riktlinjer (figur 2 och 3). Det innebär att träden uppnår något av följande kriterier:

- **Jätteträd** – träd >1 meter i diameter på det smalaste stället upp till brösthöjd (brösthöjd=1,3 meter över marken).
- **Mycket gamla träd** – gran, tall, ek och bok äldre än 200 år, övriga trädslag äldre än 140 år.
- **Grova hålträd** – träd >40 cm i diameter på det smalaste stället upp till brösthöjd med utvecklad hålighet i stam (eller gren).

Även ett dött träd som uppfyller dessa kriterier räknas som ett särskilt skyddsvärt träd. Länsstyrelsens bedömning är att Särskilt Skyddsvärda träd omfattas av 12:6 samråd i miljöbalken.

Tre träd, varav två tallar med ID 11 och 29 samt en asp med ID 37, var grova hålträd, det vill säga träd >40 cm i diameter på det smalaste stället upp till brösthöjd med utvecklad hålighet i stam (eller gren). Nio träd var tallar som bedömdes vara mycket gamla, det vill säga minst 200 år gamla (ID 6, 9, 12, 13, 17, 30, 31, 32, 39). Ett av dessa träd är en död, stående tall (ID 17).

Övrigt skyddsvärda träd

Av de inmäta träden var det ett träd som, enligt Naturvårdsverkets riktlinjer, klassas som "övrigt skyddsvärt träd". Sådana träd kan utgöras av:

- Döda stående/liggande träd $\geq 0,4$ meter på det smalaste stället upp till brösthöjd alt. Från stambas (för liggande avbrutna stammar gäller $\geq 0,4$ meter vid brottställe).
- Hamlade träd

Det övrigt skyddsvärda trädet som identifierades i samband med denna inventering består av en död liggande gran med stamdiameter 60 cm (ID 35) (figur 2). Trädstammen var under ett tidigt nedbrytningsstadium.

Ej naturvärdesträd/övrigt träd

De två träd med klassningen ej naturvärdesträd/övriga träd utgörs två döda tallar (ID 8 och 21).

Dessa träd har inte fått någon poäng tilldelat enligt Callunas inventeringsmetod därför att de inte är tillräckligt grova eller gamla för att räknas som naturvärdesträd eller övrigt skyddsvärda träd (se nedan om *Poängfördelning*). Då träden var med 2019 års inventering har man valt att ändå uppmärksamma dem i samband med denna fördjupning.

Naturvårdsarter

Vid inventeringen noterades två relevanta naturvårdsarter, talticka som växte på tallarna med ID 11, 14 och 29 samt granbarkgnagare (kläckhåll) på granen med ID 36.

Begreppet naturvårdsarter är arter som är skyddsvärda genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden, eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald (Hallingbäck, 2013). Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter i identifierade Natura 2000-naturtyper, ansvarsarter, signalarter etc.

Talltickan (*Porodaedalea pini*) är en signalart som indikerar tallar med höga naturvärden. Den är vanligast på träd som är runt 150-200 år eller äldre. Talltickan är även rödlistad (NT). Granbarkgnagaren (*Microbregma emarginatum*) är en skoglig signalart som föredrar att lägga ägg i grövre och äldre granar.

Poängfördelning

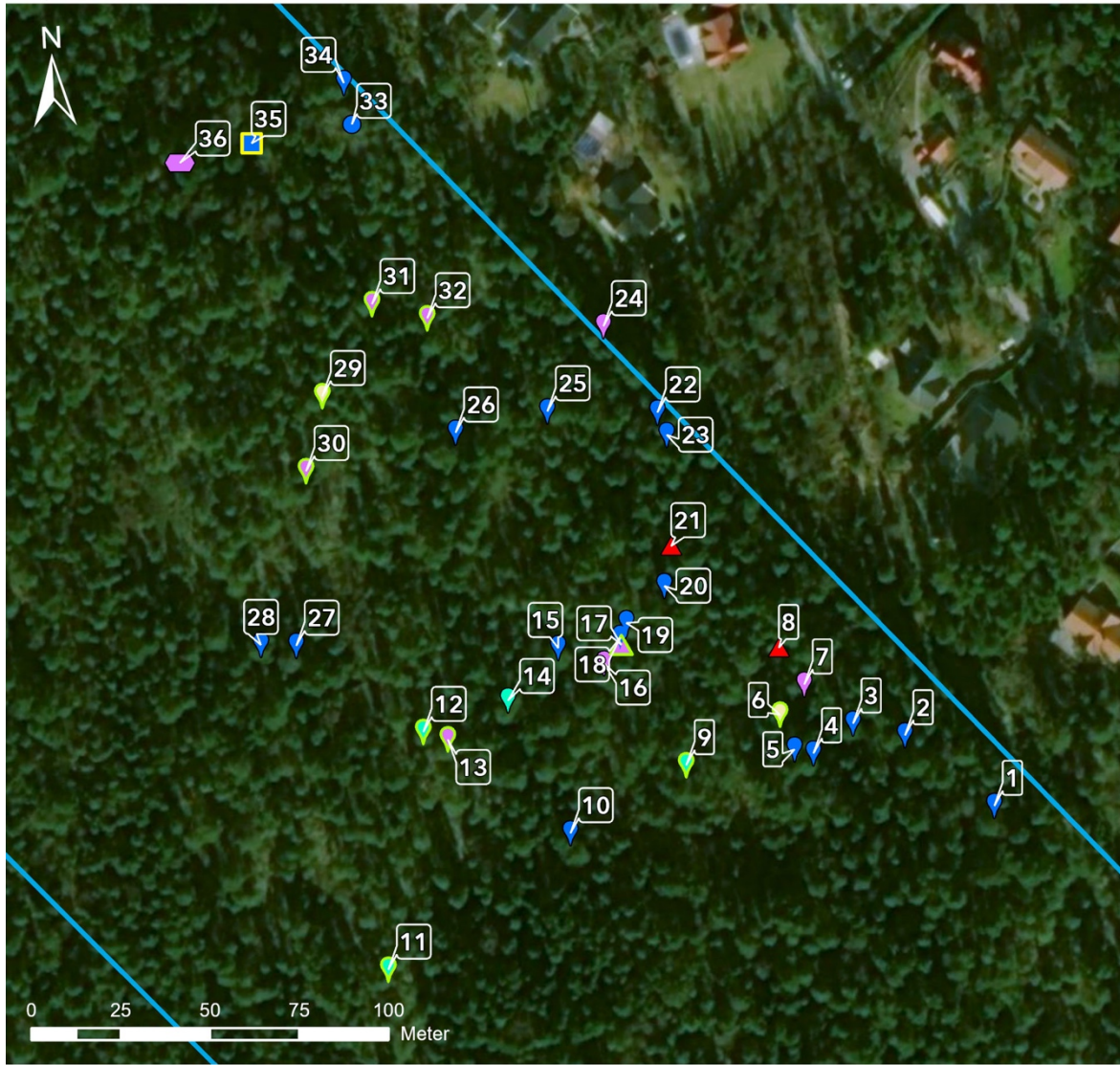
I denna inventering går poängfördelningen för naturvärdesträd (inkl. särskilt skyddsvärda träd och övrigt skyddsvärda träd) från 1 till 5 poäng.

De träd som fått flest poäng, det vill säga 5 poäng, är två tallar. Det ena (ID 6) är ett grovt och mycket gammalt träd medan det andra (ID 29) är ett hålträd. Båda träd är särskilt skyddsvärda träd. De flesta träd (19 stycken) har fått 2 poäng.

TECKENFÖRKLARING:

Naturvärdesträd	Poäng	Särskilt skyddsvärda träd	 Inventeringsområde
Trädslag	● 0	○ Asp	
○ Asp	● 2	△ Död tall	
□ Död gran	● 3	○ Tall	
△ Död tall	● 4	○ Övrigt skyddsvärt träd	
○ Gran	● 5	□ Död gran	
○ Tall			

Kartproduktion: Calluna AB 2021-01-20 Koordinatsystem: SWEREF99 TM Copyright bakgrundskarta: Världsläckande bilder: Värmdö kommun, Maxar, Microsoft

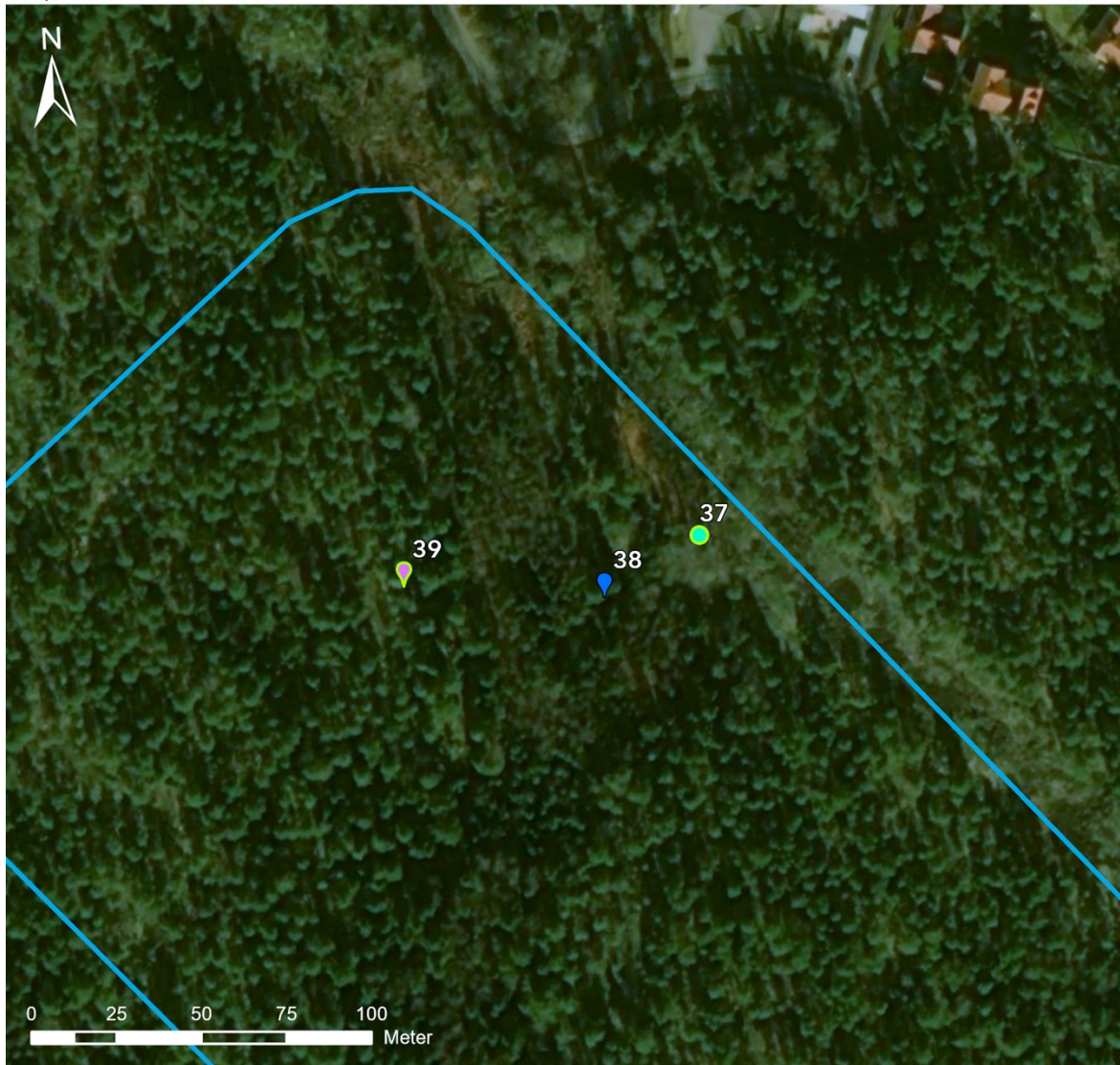
Figur 2. Kartan visar poängfördelning för de inmäta naturvärdesträden inom de södra och centrala delarna av inventeringsområdet. Träden som bedömdes som ej naturvärdesträd/övrigt träd syns också på denna karta. Inga träd fick endast 1 poäng.

TECKENFÖRKLARING:

Naturvärdesträd Poäng Särskilt skyddsvärda träd Inventeringsområde

Trädslag	Poäng	Särskilt skyddsvärda träd
 Asp	 0	 Asp
 Död gran	 2	 Död tall
 Död tall	 3	 Tall
 Gran	 4	Övrigt skyddsvärt träd
 Tall	 5	 Död gran

Kartproduktion: Calluna AB 2021-01-19 Koordinatsystem: SWEREF99 TM Copyright bakgrundskarta: Världsäckande bilder: Värmdö kommun, Maxar, Microsoft

Figur 3. Kartan visar poängfördelning för de inmäta naturvärdesträden inom den norra delen av inventeringsområdet. Inga träd fick endast 1 poäng.

Referenser

- Hallingbäck, T. (red.) (2013). Naturvårdsarter. SLU Artdatabanken, Uppsala.
- Hebert, M. och Lindén, A.-S. (2020), Naturvärdesinventering (NVI) på del av Brunn: 286 Ingarö (Värmdö kommun), 2020. Calluna AB.
- Nitare, J. (2019). *Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsens förlag.
- SLU Artdatabanken (2018). *Nationell skyddsklassning av arter*. [online] Skrivelse daterad 29 maj 2018. Tillgänglig: <https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/fynddata/skyddsklassade-arter/>.
- SLU Artdatabanken (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.
- SLU Artdatabanken (2020). *Dyntaxa – Svensk taxonomisk databas*. [online] Tillgänglig: <www.dyntaxa.se>. (uppdaterad 2020-05-11).